

ING. ALAIN ŠTĚRBA SLAVÍ 95. NAROZENINY

Na jaře letošního roku oslavil významné životní jubileum Ing. Alain Štěrba. Podrobný výčet jeho pracovní a vědecké činnosti by si zasloužil samostatnou publikaci. Výstupy jeho vědecké práce jsou mezi odbornou veřejností dobře známy (i díky častému přispívání do časopisu Beton TKS) a využívány jsou doposud. Připomeňme na tomto místě podíl Ing. Štěrby na tvorbě či zavádění technických norem do praxe, tvorbu počítačových programů pro návrh a optimalizaci receptur (MULTIBET) i technologických programů (UNIBET I a OPTIBET II). Mimořádným dílem je pak Štěrbův čtyřjazyčný betonářský slovník obsahující na 10 000 odborných výrazů z oblasti betonového stavitelství (v dnešní době dostupné v online verzi), který dokončil ve svých 89 letech.

Alain Štěrba je však osobou zabývající se nejen technikou, ale i člověkem živě se zajímajícím o historický vývoj, filozofii a společenské dění. V jeho pražském bytě jej navštívil Pavel Rieger a povídali si nejen o práci, ale vzpomínali i na některé události z mládí.

Alaine, přiznám se, že když jsme se v roce 1996 seznámili, tak mě hned na počátku zaujaly dvě věci – Tvoje hluboké vědomosti v oblasti stavitelství a neobvyklé křestní jméno.

„Počátky mého zájmu o stavitelství jsou určitě v rodině, tatínek byl stavební inženýr, který nakupoval pozemky a stavěl bytové domy – dnes bychom řekli, že byl developer. Jméno Alain jsem dostal po kmotrovi, který žil od roku 1918 v nově vzniklém Československu. Rodiče měli na výběr mezi jmény Adolf a Alain. To první se našťástě mamince nelíbilo.

Nejen moje rodina, ale celé tehdejší Československo mělo vazby na Francii, politické, hospodářské a kulturní. Navštěvoval jsem Francouzské reálné gymnázium v Dejvicích (Gymnase réél français de Prague), kde celá výuka probíhala ve francouzštině a které sídlilo v moderní budově z počátku 30. let postavené podle vítězného návrhu funkcionalistického projektanta Jana Gillara, budova dodnes slouží jako škola a je kulturní památkou. O to hůř jsme pak vnímali postoj Francie k Čes-

koslovensku na sklonku 30. let, nebrali jsme to jinak než jako zradu.“

Ano, obsazení Československa, druhá světová válka... Jak jsi tohle období jako mladý člověk prožíval, co ti nejvíc utkvělo?

„Během 2. světové války jsem byl totálně nasazen v pražských Malešicích v továrně Junkers, pamatuji si na dvanáctihodinovou pracovní dobu, pracovalo se i v sobotu. Vybavuji si jednu událost z konce války. Jel jsem na kole navštívit sourozence, kteří v tu dobu pobývali ve Velkých Popovicích. Nedaleko od Říčan kolem mě začaly hvízdát kulky, a tak jsem zahodil kolo a skočil do škarpy. Asi si mě jako terč vybrala skupinka werwolfů. Po chvíli střelba ustala a já uslyšel blížící se nákladní auto, jak se ukázalo s příslušníky revolučních gard. Nasednul jsem znovu na kolo a nechal se vézt v závěsu. Na konci cesty jsem si povšimnul, že gardistům padají nedopatřením z kapes granáty... no a tak jsem ten den skočil do škarpy podruhé...“

...takže, i šťastná náhoda, že jsi tehož roku mohl nastoupit ke studiu na vysoké škole....

„Dá se to tak říct. Po ukončení studia na ČVUT jsem v roce 1950 nastoupil jako voják vojenskou službu. Pro kádrové a další důvody (mé nepřestoupení ze Sociální demokracie bylo hodnoceno jako vystoupení z KSČ, druhým důvodem pak byla účast na protestní demonstraci před Pražským hradem v únoru 1948) jsem zůstal vojnem celých 26 měsíců. Taky odraz tehdejší doby... Pak mě čekalo množství pracovních úkolů v technické praxi i výzkumu, které byly odborně zajímavé.“

Již během studia jsi v rámci praxe pracoval u významných stavebních firem, např. Lanna ASS nebo Hlava, jako čerstvý inženýr potom u podniků Vodotechna nebo Posista. Můžeš pro představu uvést nějaký příklad z technologie betonu té doby?

„Například ve Vodotechně jsem při stavbě vodárny v Chebu poprvé projektovat konstrukci s využitím teorie mezních stavů, která byla do československých norem v 50. letech včleněna zejména úsilím profesora Hrubana. Samotná výroba betonu potom ale již probíhala tak, jak bylo obvyklé: z ka-

meniva (štěrkopísku) z místního zdroje a pytlovaného cementu se vyráběl beton, který se do konstrukce ukládal dusáním.“

Náš hovor pak směřuje k řešení technických i výzkumných úkolů a k pracovním zakázkám, které Alain Štěrba realizoval v Československu (České republice) a díky své nadprůměrné jazykové výbavě také v Německu (při dodávce prototypového zařízení pro výrobu obvodových tepelněizolačních dílců pro stavbu rodinných domů firmy BOSCH) i Francii (Alain vypráví historku vhodnou spíše do detektivního románu) a v diskuzi se stále více přibližujeme současnosti. S nebyvalým respektem se dívám na člověka, kterého přes pokročilý věk naplňuje poznávání, analýza a uplatňování nových informací v praxi. Na člověka, pro kterého den, kdy se nemohl věnovat odborné a vědecké činnosti, nebyl dnem plně využitým.

Milý Alaine, do dalších let přeji Tobě pevné zdraví a nám ostatním mnoho možností se s Tebou setkávat nejen při odborné diskuzi.

Ing. Pavel Rieger

Foto: Alain Štěrba na počátku 50. let minulého století